

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Disputationes Chirurgicæ Selectæ

Haller, Albrecht von

Lausannæ, MDCCLV.

VD18 90538889

Pars I. De extractione cataractae noviter tentata.

urn:nbn:de:gbv:45:1-16577

P A R S I.

De extractione cataractæ noviter tentata.

§. XVIII. Jubentibus præfixæ (§. 14. & 15.) methodi præceptis nunquam negligendæ sunt partiales eorum ideæ, in quas resolvuntur reliquæ. Præ omnibus itaque hic prævia terminorum inscriptionis partis hujus primæ (§. 17.) necessaria erit enucleatio. Triplici hic tantum opus est evolutione. Explorandum nempe est: quid per *cataractam*, quid per ipsius *extractionem*, quid denique per ejusmodi *extractionem noviter tentatam* intelligamus? Connexio.

§. XIX. *Cataracta* est oculi morbus animalis, partibus ipsius, corneam inter atque corporis vitrei nucleum pupillæ respondentibus, in hærens, easque opacans. Oculi, præstantissimi visionis organi, communis idea hic sufficit. *Cornea* est membrana ista pellucida, in anteriori oculi hemisphærio sub albuginæ subtilissimæ supra ipsam propagatione sita. *Corpus vitreum*, quod alias, sed minus accurate, humor vitreus dicitur, est majus illud corpus transparens, in cavo oculi posteriore locatum. *Pupilla* est foramen, in medio fere oculi ab uvea formatum, *Partes ipsi respondentes* sunt: (a) humor aqueus; (b) corpus crystallinum, ideoque partim capsula ejus; (c) partim ipsa, quam ista continet lens; & (d) denique membrana hyaloidea, Gallis *Cloison* dicta. Cataractæ definitio atque explicatio.

§. XX. *Morbus* est status præternaturalis vivæ substantiæ internus, (*internus* notabiliter repeto, sine qua idea partiali omnes plerumque adoptatæ medici hujus definiti principalis definitiones sunt incompletæ), naturam ejusmodi substantiæ, in operationibus suis impediens (*Specim. ophthalm.* §. 84.). Fumus, nebula, velamen, quod decollandorum oculis obducitur, quoque constituunt status, oculum in operationibus suis impedi-
entes. Quis vero statum ancillæ ignem sufflantis aut visionis in decollando privationem, aut peregrinantium sub nebulosa tempestate obnubilationem dixerit morbum? Id quod etiam vel in ipsa divisione morborum oculi in externos & internos observari debet. Ipsissimi enim sic dicti morbi oculorum externi statum ejusmodi internum excludunt. *Status* igitur *præternaturalis*, actiones substantiæ simplicis vel compositæ impediens, notionem morbi neque mechanici neque monadici, ideoque porro neque animalis neque spiritualis adæquatam, ut plerumque putant, sane nondum sistit atque exhaurit. Continuatio I.

§. XXI. *Cataracta* proinde (§. 20.) est: (a) *status præternaturalis*, (b) *internus*, (c) *oculi vivi*, (d) ideoque *non mortui*, in quo propterea *cataracta* suum omittit nomen, quia morbus non nisi in vivam cadit substantiam (*l. c.*), cujus con-
fecta- Continuatio II.

fectarii applicatione infra opus habemus; (e) partes ejus supra indicatis (§. 19) in operibus suis naturalibus, (f) ideoque in visionis organismo impediens, (g) eaque ex ratione *systemati oculi animali* inhærens.

*Continua-
tio III.*

§. XXII. Opportunam atque in theoria æque ac praxi, tam medica, quam chirurgica, multifariam, utilem semper judicavi distinctionem totius *structuræ corporis organici* in duo *systemata principalia*, *vitale* nempe & *animale*, ab *anima*. per se spectatæ, *systemate* iterum distinctum. Sententiæ hujus rationem atque explicationem ex anatomicis & physiologicis principiis stabilitam dedi in sæpius jam allegato *specimine ophthalmiologico* indeque simul deduxi primas *sanitatis* (l. c. §. 145-149. coll. 112-190.) omniumque in genere, & in specie oculi *morborum* (l. c. §. 180-119. coll. 192-199.), *divisiones*, in sanitatis & morborum doctrina horumque debita tractatione perpetuum influxum habentes.

*Remotio
dubii circa
subtiliores
conceptum
evolu-
tiones.*

§. XXIII. Non omnibus forte exacta hæc (§. 19-22.) *cataractæ* determinatio aridet, multisque potius nimis scrupulosa videtur & peregrina. At excutiamus ignorantie præjudicia, utilitatem, necessitatem atque prærogativam ejusmodi articulatis disquisitionibus vindicamus omnimodam, eamque maxime tam didascalicam quam polemicam. Quam novicia sit morborum confusio theoretica pariter atque practica, diligentioris artis nostræ cultores intelligunt, miserique quam sæpissime experiri debent ægri, quorum morbi per morbos, leviores per graviore, immo haud raro per mortem curare affolet superficialia praxis medica. Deficientibus sane *geminis morborum notionibus* pathologica confusio & huic therapeutica & practica, suam debent originem; *morborum autem oculi* quam maxime esse *confusam cognitionem*, non primus nec solus assero. Largiuntur id omnes ophthalmiatri, qui legitima callent cogitandi artificia. Conqueritur inprimis incuriosam hanc negligentiam *Cel. Heisterus in chirurg. T. I. P. II. S. II. C. LVIII. §. I.* inquiens: *quemadmodum in doctrina de morbis oculorum semper fere alias sic & vel maxime in iis, quos præsens titulus exhibet, (loquitur autem de albugine, leucomate, nebula, nubecula & maculis in cornea) mirum quantam chirurgi plerique omnes confusionem adinserunt, scilicet iisdem omnes nominibus aut vocabulis utuntur, sed alii aliam vocabulis istis significationem tribuunt. Ut proinde aliter neutiquam fieri possit, quam ut in judiciis atque ipsa curandi ratione insigniter dissentiant, doctorumque pariter atque Tyronum studia disturbent.*

*Prioris
doctrina
ulterior
applicatio
ophthalmo-
logica.*

§. XXIV. Integra elapsa sunt secula, quibus non solum nulla distincta *cataractæ* cognitione imbutis circumforaneis relicta est ejus tractatio, sed & ipsi artis magistri in pervestiganda hac cæcitate cæcutiverunt, & de gravissimi hujus morbi distincte dignoscendi conditione nondum eadem ipsis stat sententia. Laudatum *Heisterum* iterum iterumque (§. 23.) consentientem habeo, qui (l. c. C. LV. §. II.) *animadvertimus*, dicit, *hic medicos, qui olim atque ad nostra fere tempora usque clari exstiterunt, plerisque omnes insigniter in explicanda suffusionis vel cataractæ sede & causa aber-*

ras-

raffe. Præjudicatæ quoque *veterum* membranæ tribuendum esse cenſeo, quod tam inſauſtos plerumque apud ipſos habuerint effectus, cataractæ operationes, ut *Fabricius ab Aquapendente* in *ejus chir. P. I. C. XVI. de ſuſſuſione*, & jam ante ipſum *Galenus* in *Tr. de uſ. Part. C. IV. VI. inſelicium ſucceſſuum conſcii penitus rejecerint cataractæ operationem*.

§. XXV. Quam incompleta fuerit *veterum* de hoc morbo idea, eorum loquuntur monumenta. Interim tamen hoc morbi genus, ut quidam volunt, plane ipſis incognitum fuiſſe, nefas eſſet dicere. Minimum non ignorabant eam *cataractæ ſpeciem*, quam plerique *membranaceam* dicebant, & in humore aqueo originem ſedemque ſuam habere docebant, ideoque *aquam* appellabant. Egrege de hac *aqua* ejuſque tractatione differitur in *manuſcripto rariffimo*, quod *Cel. Demours*, medicus Pariſienſis, artiſque ophthalmiatricæ maxime ſtrenuus cultor, mihi oſtendit, atque nulla in omni hiſtoria auctoris ſui mentione facta unicum in toto orbe erudito eſſe retulit. In corio illud ſubtiliori, duabus columnis diſtincto exaratum eſt, & 48. paginas continet, atque ita inſcribitur: *incipiunt rubricæ primi tractatus ſecundi libri* (primum enim tractatum laudatus ophthalmiater plane perditum eſſe dicit) *Alcoati, in quo determinat de figura oculi & componentibus ipſum, & de ſignis, cauſis & curis, quæ accidunt in ipſo & conſtruentibus ipſum*. Anno incarnationis Domini 1559. regnante rege Alonſo in fol.

§. XXVI. Incompletam *veterum* cataractæ cognitionem (§. 25.) ſuſtentabat erronea iſta, ab autoritate *Galenus* inſuper confirmata, ſententia, qua videndi organiſmum in ſola lente cryſtallina ſuam habere rationem putarunt. Id quod autem poſteriorum deſtruebat experientia, vid. *Plemp. ophthalm. L. 3. c. 14.* Facit huc quoque non amplius rara corruptæ & in cameram anteriorem prolapſæ lentis cryſtallinæ per incisionem corneæ extractio, cujus exempla recensuit *Cel. Heiſterus* in libro, quem de cataracta conſcripſit. Stabiliunt eandem certitudinem hodie fatis frequentia dexterrimorum *Pariſienſium* ophthalmiolorum tentamina, infra recensenda, quibus oculata fide ſubſcribere poſſum: cæci vident. Quot autem nunquam plurimi, qui ejuſmodi ſuſtinerunt operationem, id, utpote examine ulteriori & publico digniſſimum, *Pariſienſium* relinquo attentioni, quàm exteris ejuſmodi teſtimonia ſufficiencia colligere non liceat.

§. XXVII. Excitatis ad emendandam *veterum* artem ophthalmiatricam, quod omnibus novis accidit *detectionibus*, non deſuerunt, qui laude digniſſimis ejuſmodi ſtudiis ſeſe objicientes erroneam *veterum* opinionem defendendi anniſi ſunt, antiquitatis amore immodico ſeduci. At quid rationis & experientia patrocinio firmius eſſe poteſt, & magis inconcuſſum? Cognitam habemus acrem interque *Woolhouſium* & *Heiſterum* agitatam controverſiam a poſteriori celebrato auctore ſtrenue diſcuſſam. Qui plura deſiderat in hac cauſa, evolvere poteſt *Heiſteri* doctiſſima de hac re ſcripta.

Tom. II.

E e

eamdem

De veterum incompleta cataractæ cognitione.

Continuatio.

De recentiorum cataractæ conceptis.

eandem porro materiam dilucidant *les remarques sur les cours des opérations de Mr. Dionis par la Faye*, conf. *Morgagnus in epistolis Anatomicis XVIII. & XIX*, quibus in *Valsalva dissert. II. Anatomicam* commentatus est. Brevis- sime denique historiam huc spectantem congeffit *Zach. Platnerus in instit. chirurg. ration. §. 1301. p. 877.*

Continua-
tio.

§. XXVIII. Discussa hodie feliciter circa hoc cœcitatæ genus cœcitate veterum doctrinali non incongrue nunc exspectaveris ideam cataractæ magis genuinam atque completam. Sed res, quod præfiscine dixerim, reapse non ita se habet. *Recentiorum* non omnes unam eandemque nobis communicant cataractæ descriptionem, nedum definitionem, scientiæ medicæ convenientem; nec pauci plane inadæquatas hujus morbi nobis tradunt notiones. Id quod facile intelliges eorum, qui de hac re scribere, cogitata expensurus. Et in hoc ipso defectu delitescere deprehendo causam commotæ circa extractionis cataractæ novitatem controversiæ, cui privatim & publice interessè mihi licuit, quamque ex sola genuina hujus morbi notione sine ullo temporis dispendio componi posse, firmiter semper mihi persuasum, & mox infra evincam.

Continua-
tio II.

§. XXIX. Alii in descriptione sua cataractæ de ea adhuc sola loquuntur, quæ in humore aqueo & ante uveam hæret, cum tamen postea etiam de cataracta post uveam sita & crystallina differant. Alii remota veterum opinione, de sola cataracta crystallina loquentes, præter hanc, aliam nullam amplius nosse videntur. Alii pleniorẽ dantes conceptum, ita tamen cataractam determinant, ut alios adhuc morbos comprehendant, quos neque ipsimet in reliqua sua doctrina, neque alii ophthalmiatri ad hoc morbi genus referunt, ideoque definitionem definito latiorẽ dant, qualis eorum est, qui eam ab opacitate pupillæ definiunt. Nonne enim materia post corneam corrupta, purulenta, sanguinea, & aqueum humorem turbans pupillam quoque reddit opacam? Ejusmodi vero oculi morbus a nemine ad cataractam refertur & *hypopium* dicitur. Alii per divisiones, easque sæpe iterum inadæquatas definire volunt, dicentes, e. g. cataracta est, si lens crystallina vel ejus velamenta & hyalodes opacæ factæ sunt. At divisio non est definitio, &, ut hæc non sit *divisiva*, primarius logicorum canon habet. Autores ejusmodi defectuum nominare nil expedit. Id enim mea fert indoles, ut, quorum aberrationes notare cogor, quantum licet, tacite habere malim.

Continua-
tio III.

§. XXX. Docte quidem de hoc morbo loquitur *Cel. Heisterus in chir. T. I. P. II. S. II. C. LV. §. I. dicens: cataractam quidem vel suffusionem quando nominamus, istud oculorum vitium cum plerisque scriptoribus designamus, quo pupilla, que naturaliter nigra esse debet, amisso colore naturali, opaca fit, & vel in illa, vel mox post illam colores alienos, album puta, cinereum, flavum, ceruleum, aut ferrugineum contrahit. Unde initio varia visionis impedimenta, tandem vero plena occæcatio sive cæcitas producuntur. Sed nemo non videt, Cel. Authorem hic non exactam cataractæ definitionem,*

nem,

nem, sed diffusorem saltem ipsius descriptionem dare nobis voluisse, alio enim supposito scopo definitio hæc esset latior ex una parte & ex altera angustior definitio. Cæterum hæc cataractæ explicatio nostræ quam supra dedimus (§. 19.) definitioni non contraria est.

§. XXXI. Quum porro (§. 30.) cataracta per opacitatem pupillæ ab effectu plerumque determinetur, malui eam propius & ab ipsius constitutivo determinare. Morbum enim hunc non ipsa opacitas dictarum partium constituit, sed ipsarum status præternaturalis, earum opacitatem produens. Præterea sunt, qui opacatum corpus requirunt exoticum (corps étrangers, ut loquuntur). At clavus *e. gr.* pupillæ infixus, sane non dici potest cataracta. Sedem huic morbo *insuper* assigno corneam inter & corporis vitrei partem internam, ideoque cogitate haud totum corpus vitreum, ad quod simul pertinet ejus involucrum, hic nomino. Hoc enim modo non excluditur ea cataractæ species, qua obsidetur etiam membrana *υαλώδης*, quæ vitrei corporis cingit sinum, cui corpus crystallinum insidet (§. 19. *lit. d.*) Partes *denique* pupillæ respondentes nominavi, quia opacari etiam possunt partes pupillæ non respondentes, ex quarum simili corruptione non resultant morbi, quos dicimus cataractas.

§. XXXII. Hæc (§. 19-30.) de generali cataractæ conceptu, quocum proxime connexa est ipsius genuino & sufficienti fundamento superstructa divisio. Indigemus, hac ad infra demonstranda. Quo igitur loco ejus evolutionem inferere possem, non invenio magis convenientem. Qui in definitione cataractæ de sola loquuntur crystallina, & postea tamen eam dividunt in membranaceam & crystallinam, quovis modo artis cogitandi ignorantiam produunt. Quid enim magis esse potest incongruum, quam dicere cataractam crystallinam esse vel crystallinam vel membranaceam. Alii alia sub alia intellectus aberratione ponunt cataractæ discrimina, multas licet multis verborum ambagibus recensentes ejus divisiones, sed aut nullo aut falso plane, aut saltem inadæquato superstructas fundamento, frequenti eorum more, qui, necessariæ in disciplinis accurationis impatientes, per qualiacumque doctrinæ suæ divortia præcipites ita divagantur, ut ipsorum lectores auditoresque in fine incerti discursus aut plane non aut ægerrime capiant, nec amplius in memoriam revocare possint, quæ ipsis sunt communicata, licet sub ipsa cogitatorum communicatione mirum! Quam multa quantave mysteria se audivisse ac legisse putaverint. En! Causam effectumque ejusmodi neglectus. *Divisionum*, quæ ac alias, fallacias scientiis quam maxime obesse, ideoque præcavendas esse, iis bene cognitum est, qui systematicæ cognitionis prærogativam usumque norunt & experti sunt.

§. XXXIII. Partes, quibus inhæret cataracta, ut supra (§. 19.) indicavimus, sunt (a): humor aqueus (b), capsula lentis crystallinæ, (c) ipsa lens crystallina (d), membrana *υαλώδης*, sinum investiens, cui insidet corpus crystallinum. Evidenti hoc fundamento quadruplici quatuor

nituntur *cataractæ varietates specificæ*, indeque dependentes ipsius *divisiones*. Ita nempe habemus (a) : *cataractam aqueam*, seu : *humoris aquei*, quam veteres simpliciter *aquam* dixere (b); *cataractam capsulæ* (c) *cataractam crystallinam* (d) *cataractam ὑαλώδη*.

Objectionem præoccupatio.

§. XXXIV. Nova hæc (§. 33.) esse, objicis, & ab usu loquendi recepto aliena. Equidem non ita existimo. Videntur faltem talia. Nova quidem est accuratio, quam in hac *cataractæ* divisione determinanda adhibemus. Contra usum loquendi vero non impingimus ratione sufficiente ab isto paulisper discedentes. Retinetur *cataractæ* denominatio, quia usu loquendi præ reliquis recepta est. *Suffusionis* termino carere possumus. Unius enim ejusdemque notionis unica sufficit denominatio, utpote *synonymiis* scientiis maxime impredientibus. Plurium terminorum coacervationes nequaquam ad scientificam disciplinarum constitutionem, sed ad vocabularia & rhetorum apparatus pertinent. *Veteres* de aqua locuti sunt (§. 24). Huic veterum locutioni *primæ cataractæ speciei denominatio* convenit. Quam *membranaceam* appellant, minus apte id faciunt. Membranacea enim *cataracta* potius dicenda esset, quæ in membranis corporis crystallini & vitrei sedem suam haberet, præterea concreta ista corpora, quæ in humore aqueo *primam cataractæ speciem* constituunt, utplurimum nullas referunt membranas, & si vel referre videntur, valde impropria tamen manet locutio. Cum denique *veteres* hanc *cataractæ speciem aquam* dixerint, cur ab hac denominatione tam longe discedamus, nulla suppetit ratio. *Cataractæ crystalline* denominatio plane non ambigua est. *Cataracta capsulæ* & *ὑαλώδης* majori jure, quam quæ in humore aqueo sedem suam habet, & proprie dici possent membranaceæ, sed ita facile hæc posteriores *cataractæ speciei* confundi possent cum ea, quam plerumque, licet minus recte, hætenus dixerint membranaceam. *Cataractæ hyaloideæ* denominatio quoque nulli obnoxia est ambiguitati, & æque ac reliquæ dictarum *cataractarum* denominationes ita comparata est, ut sola ipsius auditione & seriatione suum prodat significatum. Id quod *arti characteristicæ* maxime convenit, & multum in scientiis subsidii habet. Quis autem prohibuerit denominationibus rerum nondum suppetentibus novas, & minus aptas magis aptas, substituere.

Quid sit extractio cataractæ?

§. XXXV. Jam (§. 18.) quid ipsa sit *cataractæ extractio* breviter indigitandum est. Hæc nil aliud dicit, quam operationem chirurgicam, qua *cataracta* ex ipso oculi bulbo removetur. Superfluum, utpote per se clarum, forte dixeris hanc determinationem, nisi quidem in scientia quoque chirurgica fixis opus haberemus terminis terminorumque determinatisque notionibus. Non longo abhinc temporis interjectu apud externos chirurgorum quidam, magnæ famæ oculistam sese fingens, *extractionis* hujus loco de sua *exstirpatione* *cataractæ* multa gloriabatur, mammarum forte aut aliam *exstirpationem* chirurgicam in cerebro suo habens. Tanta sæpe ejusmodi hominum est ignorantia, ut ne quidem calleant *artis terminos*, ne-

dum

dum *terminorum technicorum* genuinos conceptus. Deinde cataracta etiam in ipsius depressione extrahitur. Ex ipsius, puta, capsula. *Postea* non qualiscumque ejus etiam extra bulbum oculi extractio operationis chirurgicæ nomine digna est. Ita corporis hujus opaci extractio in cadavere instituta, proprie & strictè loquendo, operatio dici nequit chirurgica. *Chirurgia est pars medicinae.* Ad *objectum* vero *medicinae* in genere ideoque etiam *chirurgicæ* requiritur morbus (§. 10). Morbus completo suo sensu vivam involvit substantiam (§. 20). *Operationes igitur chirurgicæ*, vere sic dictæ, ideoque etiam cataractæ extractio, quatenus est chirurgica operatio, eundem habent respectum.

§. XXXVI. Posita hac articulata cataractæ determinatione (§. 33.) omnis hætenus *de novitate extractionis cataractæ*, tam acriter agitata, sponte concidit *controversia*. Qui enim novam & non novam eam dicunt, utrinque a veritate non plane alieni sunt. Quæ amicior & exoptatior esse potest litium discussio, quam qua litigantium cohorti ex utraque parte adjudicatur victoriæ præmium? Verum hic forte contradictorius tibi videtur certaminis exitus. Non ita! Quære ex utraque controvertentium parte, cujus cataractæ extractionem novam aut non novam esse propugnent. Qui novitatem ejus negant, respondebunt: veteres jam extraxisse eam. At qualem? Quærendo velim pergas. Audibis probationem ex veterum monumentis. Ecquam vero? Operationis hujus originem, dicent, ab *Avicennæ* tempore repetendam esse. Bene! Sed quid iste? *Et homines*, inquit, *L. 3. Sen. 3. Tract. 4. c. 20. Vias habent diversas in exercendo citram aque, quæ fit cum instrumeto, ita ut quidam sint, qui disrumpunt inferiorem partem corneæ & extrahunt aquam per eam, & hoc est, in quo est timor, quoniam cum aqua, quando est grossa, egeritur humor albugineus. Albucasis*, addunt, cataractam per acus caniculatas sugendo extrahere annisus est. Quidam, pergunt, ut *Freytagius*, acubus hamatis eam se foras ejecisse gloriantur. Alii, subjungunt, per certum genus tenaculi aut forcipis elatere idem præstiterunt. Nonne ita, quasi re bene gesta ex allegatis argumentantur, ad cataractæ extractiones ejusmodi operationes referendæ sunt? Nonne igitur, interrogando ultra opponunt, si jam olim extraxerunt cataractam, hæc operatio est antiqua? Haud nova est, consentio, *extractio cataractæ*, sed cujus? *Aqueæ* (§. 33). De alia enim nulla hætenus fuit sermo. Ex una igitur litigantium parte, ni fallor, res est in salvo. Victoria!

§. XXXVII. Victoriæ vero etiam (§. 36.) canant, operationem hanc haud novam esse asserentes. Extractionis *cataractæ crystallinæ* omnibus retro seculis ne ulla quidem injecta est mentio. Omnes in historia litteraria medica non hospites haud ignorant, veteres in eo auctoritatis *Galenii* præjudicio suffultos fuisse errore, ut putaverint, corpus crystallinum ad videndum absolute necessarium istoque perduto omnem perditam esse visionis spem. Ut ut igitur hic tantum erraverint errorem, nemo tamen asseruerit,

equisque ipsos fuisse insipientes, ut de restituendo visu per remotionem hujus corporis vel unquam cogitaverint. Certissimum propterea est à veteribus, erronea hac opinione imbutis, *cataractam crystallinam* non fuisse extractam.

Continuatio.

§. XXXVIII. Quæ ab extractione cataractæ crystallinæ, in cameram anteriorem protrusæ, e. g. *cl. Petiti*, chirurgi, juxta *acta reg. Scient. Acad. ab ann. MCCCVIII.* petuntur objectiones istæ huc non spectant, ubi de extractione cataractæ ex loco suo natali est sermo. De hac certe ex superioribus temporibus nulla prostant exempla. Ex cadaverum oculis, opacæ lentis extractionem proprie dici non posse cataractæ extractionem, supra jam demonstratum est (§. 35). Nova itaque est extractio cataractæ & non nova, prout volueris, atque vel de hujus vel de illius cataractæ extractione id statueris. Firma proinde stat veritas & certa victoria ex utraque parte in hac causa litigantium, cæterum inter *primi ordinis nova* hoc quidem non retulerim inventum. Quo loco inter *secundi ordinis nova* illud habendum sit, ex uberiori *novitatis doctrina* in *Pantom. Erud.* §. 134-144. tradita, dijudicari potest.

Extractio- nem cata- ractæ ad- modum in- cognitam adhuc esse, ostenditur.

§. XXXIX. His præmissis (§. 18-38.) in eo nunc sumus, ut ipsius hujus noviter tentatæ operationis, & in ipso suo loco natali nondum ubique plane cognitæ, ulteriorem propagemus notitiam. Eos enim ipsos, qui istam suæ ibi subjecerunt dijudicationi, ipsam tamen ne unquam quidem instituere vidisse, exploratum habeo. Hi operationis hujus artifices, sibi proximos, si volunt, adire possunt, & ut adeant, si eam sibi dijudicandam sumunt, necesse est. Exteris autem ab hac occasione remotis, quibus ista aut nondum plane aut saltem non multum adhuc cognita est, forte non ingrati hanc conscribam delineationem.

De Taylori circa extractionem cataractæ tentaminibus dubiis.

§. XL. *Taylorum*, famosum ex recentioribus oculistam, hanc inter Britannos instituisse, alii dubitant, alii adfirmant. In supra (§. 13.) citata *Thesi Parisiensi* nobis refertur, eum revera anno 1737. in Anglia hanc administrasse operationem. *Cel. Heisterus* contra in *Chir. T. I. P. II. S. II. C. XV. §. XXXIII.* de hoc dubitat, ex Anglia, dicens, *mibi relatum est, Taylorum, ibidem gloriatum esse, se cataractas quoque post urveam hærentes per vulnus corneæ, arte factum, educere posse. Num vero hoc revera præstiterit, hætenus comperire nondum potui. Quicquid vero sit de hoc facto, qua id præstiterit methodo, neque ab ipso neque ab aliis litteris mandatum est. Quare de hoc, quod addam, nil ultra habeo.*

Pallucii circa extractionem cataractæ tentamina, quæ de semetipso refert, allegantur.

§. XLI. *Palluccius*, indefessus inter *Parisienses* artificiorum chirurgicorum indagator, in libello, qui inscribitur: *Methode d'abbatre la cataracte p. 157.* hæc de semetipso refert: *Avant que Mr. Vermale eut instruit le public des cures prodigieuses faites par Mr. Daviel dans le Palatinat par l'extraction, qu'il appelle nouvelle operation, je m'y étois appliqué depuis long-tems. On peut s'en assurer entre autres par la sixieme observation que j'ai domiée dans une brochure imprimée en 1750. (Titulus ejus est: Histoire de l'operation de*

supra

de

de la cataracte). Plusieurs expériences, que j'ai faites me procurent la facilité d'en parler. Et l. c. p. 160. & 161. j'ai vu, pergit, par mes expériences, que les Ciseaux ne sont pas propres pour agrandir l'ouverture de la cornée, par ce que leur incision n'est jamais nette, quelque justes & polis, qu'ils puissent être; ce qui prolonge la reunion de l'ouverture, ou l'empêche même entièrement. C'est pourquoi j'ai imaginé une aiguille d'une espece particuliere, dont je me sers de la maniere suivante. Je l'introduis par le point X. & lui donne une direction parallele au plan de l'Iris, je fais sortir la pointe par le point diametralement opposé a celui par lequel je l'introduis. Dans le même tems que je pousse l'aiguille sans interruption un tranchant qui se rencontre à quelque distance de la pointe & dont la largeur augmente insensiblement en approchant du manche coupe la portion de la cornée --- ce tranchant étant dirigé obliquement à l'épaisseur de la cornée & étant tourné vers la partie inferieure de l'oeil, produit une incision, qui represente un arc.

§. XLII. Qui ab omni partium studio alienus citata (§. 41.) & reliqua, quæ ibidem fufius contra cataractæ extractionem proclamantur, sub accuratum vocare vult examen sequentes animadversiones meas non deprehendet injustas, & facile agnoscet, *cel. Auctorem* non tam convenientem hujus operationis disquisitionem, quam potius ipsius nudam in animo habuisse deprehensionem, hacque suæ antea collaudatæ depreffioni cataractæ ulteriorem adsciscere voluisse prærogativam, qua tamen sine hoc artificio, & in relatione ad multorum circumforaneorum depreffiones tumultuarias, vi allegatorum fide dignorum testimoniorum suorum sufficienter gavisa fuisset. Multi aliorum tentamina, laude cæteroque digna, dejiciendo, sua eo magis evehi, sæpe sed non semper feliciter, sibi persuadent. Non immorabor hac vice integræ allegatorum refutationi, quæ partim contradictoria, partim physiologicis principiis contraria, partim plane nil, quod in destruenda cataractæ extractione alicujus esset momenti, partim ut plurimum non nisi talia, quæ contra ipsam cataractæ depreffionem quoque valent, complectuntur.

*Pallucciana
ne dijudi-
cantur.*

§. XLIII. Paucam saltem hic allegatorum (§. 41.) anacrisin sustinebo. Prima fronte ea excedentem animi affectum referunt, & quæ modo (§. 42.) dixi, comprobant. Ipsum enim dicendi genus altisonamque tam *cel. Vermalii*, quam *dexterrini Davielis*, despicientiam, auctoris vero sui nimiam æstimationem produunt, *avant*, inquietis, *que Mr. Vermale eut instruit le public des cures prodigieuses faites par Mr. Daviel je m'y étois appliqué long-tems.* Quam longo autem quæso tempore? An forte *cl. Auctorem* hic tacite innuere voluit, se jam ante *Dn. Davielem* hanc administrasse operationem. Hoc ne ominarer quidem. Saltem id explicite profiteri non ausus est. De reliquo neque *Vermalinum* de *Daviele*, neque hunc de semetipso tam elata voce gloriosos fuisse *prodigiosas* curationes, nullibi comperire potui.

*Continua-
tio I.*

§. XLIV. Quoad multitudinem ejusmodi operationum, quæ se tentasse

*Continua-
profite-
tio II.*

profitetur (§. 41.), pace ipsius, ita argumentor: Aut felices istæ fuere, aut infelices. Si felices, sibi ipse contradiceret hanc methodum plane rejiciendo. Ergo infelices fuerunt. Id quod in eodem allegato opusculo ipsemet comprobatur, exemplo eodemque insuper à teste fide dignissimo, confirmato, *mais*, p. 166. inquit, *un accident, auquel on doit plus souvent s'attendre est la dilatation, & l'immobilité de la prunelle causée par le même gonflement, ce qui est suivi ordinairement de la perte de la vue. J'ai remarqué cela dans la dernière extraction, que j'ai faite à un homme, que Mr. Demours a vu depuis.* Si vero tam infelices esse expertus est operationis suæ effectus, quo quæso conscientie consilio tot jam antea in felices cæcos infeliciores reddere seque reddidisse, publice profiteri potuit. Cur una alterave vice instituto hoc extractionis tentamine infelici reliquos ægros non celebrato suo felicius operatus est instrumento? Cur saltem operationis hujus effectus non tam longo expectavit tempore, quo demum de istis nos certos fieri posse ipsemet docuit, l. c. p. 173. *Je répondrai, que la chose paroît si impossible, qu'on ne peut s'en convaincre, que par l'expérience, en observant ce qui arrive dans l'espace de plusieurs mois & même de quelques années après l'opération.* Rebus sic stantibus cogitare licet minoris fore animadversionis, imo in laudem ipsius adhuc cedere posse, si de tanta, quam perhibet, infelicitium suarum experientiarum multitudine dubitatum fuerit.

*Continua-
tio III.*

§. XLV. De nova ipsius methodo, qua corneam aperiendam esse putat, (§. 41.) ita statuendum esse sentio. Ingeniosum hoc ipsius est conamen, sed fini desiderato non respondens & maxime periculosum. Ipsemet id non diffiteri plane potuit, dexteritatem sub isto necessariam l. c. p. 161. commendaturus, ita inferens: *Il faut certainement beaucoup de légèreté & de fermeté dans la main pour parcourir avec l'aiguille l'espace indiqué par la ligne pointée sans blesser les parois, qui renferment cet espace.* Quid? quod neque levitatem neque firmitatem manus hic sufficere, sed potius ob oculi mobilitatem ob partium viciniam, ob cuspidem acus subtilissimam in hac via præeuntem & obviis quibusvis partibus se facillime irretientem, ab hoc ausu tanti periculi pleno abstinendum esse confidenter judico. Postea ipsa quoque subsequens incisio plane non commoda est & multis difficultatibus obnoxia. Si hac ratione multas istas prædicatas fecit experientias (§. 44.), nemini profecto rerum anatomicarum & chirurgicarum perito mirum videbitur, istas tam fuisse infelices. Sed hoc ipsum tanto magis comprobatur, ipsius tentamina infelicia contra valorem hujus operationis, longe alia & tutiori arte institutæ, minime adduci posse.

*De Monachi
tentamine ex-
tractionis
cataractæ
infelici.*

§. XLVI. Brevi, quo cognitum fuit tempore, extractionis cataractæ artificium in solis substitit Chirurgorum castris, & jamjam ex incunabulis quasi felix hæc aufugit artis soboles, atque ad Monachos usque transit. Profecutus eam sum ad hæc usque Medicinæ loca insolita solito, quo artis nostræ nova expiscamur, studio, eodemque tanto magis excitato, cum alii mihi persuadebant, novam & hactenus tentata meliorem hæc loci extractionis

tractionis cataractæ methodum, sed quam Autor ipsius mysterii loco adhuc haberet. Revera quoque eoulque in celatis eam hucusque habuit, ut ipsimet *Parisenses*, de ejusmodi rebus tamen solliciti, cognitione ipsius destituti fuerint. Confirmat id citatæ supra (§. 13.) thesæos publica professio, qua l. c. p. 3. ita habetur: *mibi relatum fuit, quemdam pro utilitate publica, pauperum præcipue, in chirurgicis sedulo laborantem cataractam felicissime nova methodo extrahere, sine forficum usu, sine compressione globi, specillive auxilio, ita ut quasi sponte sua post capsulam solutam prodeat lens forasque ejiciatur. Quodnam sit ejus artificium, plane ignoro. Interim certus scio, cito vel sero publici fore juris.* Quæ in hac relatione deficiunt & à veritate discedunt, neutiquam doctissimo Thesæos Auctori, sed ei, à quo ipse hanc habet relationem, tribuenda esse, in propatulo est.

§. XLVII. Euge removeamus hujus mysterii (§. 46.) velamen. Regum arcana non manifestanda sunt, artium arcana prodere non prohibemur. Hora, qua invisebam prædicatæ novæ operationis Auctorem, ea ipsa erat, in qua ex civitate redeuns ægros ipsum expectantes admittebat, alio post alium, sed janua semper retro clausa, adducto. Cum igitur finitis hujus charitatis beneficiis tandem intrabam, nec multum temporis restabat, inter alia pauca injiciebam, relatum mihi fuisse, ipsum cataractæ quoque extractionem peculiari modo exercere. Quærenti: quis mihi hoc dixerit? respondebam: a multis amicorum meorum id me habere. Ad hæc ipse regerebat: nemini ejusmodi quid dixi, quare nemo etiam id de me dicere potest: Urgebam: alios me tamen certiozem facere voluisse, quod is ipse sit, quem citatæ thesæos in allegatis (§. 46.) indigitaverit. Sed eandem iterum iterumque repetebat responsionem. Discedebam igitur hac neque affirmativa neque negativa responsione contentus. Quoniam enim hoc idem mihi fuisse videbatur, ac si ad quæstionem meam tacuisset, cogitabam: mecum: qui tacet, consentit, investigandi nunc sunt ipsius ægroti, qui silentio licet ipsis imposito pecunia illecti tamen non tacebunt. Non multa post opportuna se offerebat occasio sine pia ista fraude & pecuniæ dispendio rem detegendi. Fœminam nempe deprehendebam, cujus oculum dextrum hic *Monachus*, sinistrum vero *Dn. Daviel* operati erant. Hic, quæ volui, oculis conspicere & explorare licuit. Sinistri lateris oculus optime se habebat, & visu restituto vix ulla observari potuit cicatrix. In oculo dextro, à *Monacho* inciso, relicta ipsius cœcitate, simul supererat difformis, crassa & inæqualis cicatrix, ut cultro victorio incisionem ante factam fuisse credideris. Facta autem hæc fuit incisio testante id superstite cicatrice in linea recta horizontali supra mediam ipsius pupillæ partem. En! totius hujus novæ operationis mysterium. En! quid novo huic acceptum referre debemus artifici! Qui nominari provide noluit, ab ægrotis ipsius nominatim cognitus fieri debet. Modo enim indicata ægra ingenue & bona fide confessâ est, eum, qui oculum ipsius dextrum inci-

Tom. II.

F f.

derit

*Detectio
celati à
diclo Mo-
nacho tena-
taminis
circa ex-
tractionem
cataractæ
susceptæ.*

derit, esse *Monachum* istum, qui dicitur: *Frere Come*. Cum itaque hujus nominis non alius fuerit, qui in chirurgicis sibi acquisiverit famam, certissime hic is ipse est, quocum collocutus sum, & qui singulare illud atque artificiosum *instrumentum pro lithotomia laterali* excogitavit, atque de eodem integrum conscripsit tractatum.

*De nova
extractio-
nis cata-
ractæ lau-
dabiliter
instituta
Autoribus.*

§. XLVIII. Trium hucusque (40-47.) memoratorum artificum tentamina alia nunc excipiunt, quæ majoris sunt momenti, utpote à Duumviris in arte chirurgica exercitatissimis, ipsorum neque nomina neque artem in celatis habentibus atque doctrinæ praxeosque suæ cognitionem usumque cuilibet accedenti amice concedentibus, methodo multo tutiori atque perfectiori instituta. *Dn. Davielis & Dn. Morevii*, Chirurgorum Parisiensium celebratissimorum, subaudio nomina. *Dn. Daviel*, Consiliarius, & Chirurgus Regis Galliæ atque Electoris Palatini ordinarius, qui Anatomiam olim & Chirurgiam docebat atque exercebat, omnibus reliquis derelictis suis laboribus se totum nunc dedit arti ophthalmiatricæ. Ab initio praxeos hujus peculiaris cataractam deprimendo suos curabat ægros, nunc vero cataractam per solam removeve studet extractionem. Non malæ causæ indicium esse judico, illum in depressione cataractæ per totum praxeos suæ antecedentis tempus, quod admodum longum fuit, æque bene exercitatum, in cataractæ extractione nunc subsistere.

*Continua-
tio.*

§. XLIX. Digna hæc *Davielis* tentamina imitatione judicavit in rebus anatomicis & chirurgicis exercitatissimus *Dn. Moreau*, Regii Nosocomii, quod dicitur: *L'Hôtel-Dieu*, Chirurgus primarius. Quid de hisce tentaminibus nobis expectandum sit, tanti chirurgi præclara reliqua eloquuntur specimina quotidiana. Cum enim non soli incumbat arti ophthalmiatricæ, sed omnis generis chirurgica artificia in suo doceat exerceatque nosocomio communi *Parisiensium & Exterorum* applausu, & jam hanc Chirurgiæ partem non intactam sibi relinquendam esse laudabiliter putavit.

*De metho-
do extracti-
onis cata-
ractæ novi-
ter tentata.*

§. L. Celebratorum Duumvirorum memorata (§. 48. 49.) tentamina, quibus ex involucris suis lentes educunt opacatas, iisdem plane instituuntur artificiis, ideoque amica hac similitudine combinata communicari possunt. Ut vero publici juris fiant, & ad ulteriorem artis imitationem excitandam proponatur tantæ utilitatis plena praxis, indubium esse existimo. Cum igitur non sola habeam auditione, sed ab ipsius hujus artis acceperim Autoribus, ipsisque eorum operationibus interfuerim, ad doctrinam praxinque hanc ophthalmiatricam debite communicandam sufficienter me instructum esse sentio. Auriti enim oculatique testis fide nulla major requiritur ad certitudinem stabiliendam. Finis quidem præfixus præsentisque paginæ non concedunt locum plenæ hujus doctrinæ disquisitioni. Quare reliqua hujus operis suis relicturus autoribus, caput causæ tantum attingam.

*Continua-
tio I.*

§. §I. Plura quidem sunt instrumenta, quæ in hac adhibentur operatione-

ratio-

ratione. Instrumentorum vero multitudo, quatenus necessaria est, ad debite exequendam qualemcumque operationem chirurgicam, nil hujus detrahit perfectioni. Vanæ igitur sunt, quæ inde contra indicatam cataractæ extractionem formantur objurgationes. Haudquaquam multitudo necessariorum instrumentorum, sed superfluum atque inutilium incusari debet apparatus, quo aut vana sæpe superbit *Charletaneria*, aut imprudens molestus est *Pedantismus*. Illud ipsum potius novaturiendi studium vanitatem sapit, quo quidam minori apparatu res suas agere gloriantur, majori postmodum difficultatum periculo operantes aut operari docentes.

§. LII. Instrumenta, quæ laudati artifices (§. 50.) pro extrahenda cataracta ad manus habent, sunt sequentia (a): lanceola incurvata & in utroque latere secans, qua corneam (b), acus, qua capsulam lentis incidunt atque aperiunt (c). Porro paratæ sunt ad hoc opus duæ forcices semicirculares, quarum una ad dextram, altera vero ad sinistram corneæ incisionem ita constructa est, ut nulla aiterius loco adhiberi possit, utpote utriusque apice, in eo brachio, quod in oculum introducit, magis obtuso (d). Denique hunc apparatus chirurgicum complent duo parva cochlearia, quorum uno labium incisæ corneæ elevant sustentantque, altero vero partim renitentem cataractam promovent, partim, quæ restant post ipsius exitum, impuritates exhauriunt. Continuatio II.

§. LIII. Hisce instrumentis (§. 52.) ipsa operatio hac instituitur methodo. Præparatis præparandis (a) cornea in infima ipsius parte media prope ipsius cum sclerotica conjunctionem ope dictæ lanceolæ, leniter in cameram anteriorem demissæ, & fere perpendiculariter versus centrum pupillæ sursum directæ, perforatur (b). Postea instrumento eodem ad dextrum sinistrumque vulneris latus caute moto retractoque facta apertura dilatatur (c). Deinde alterutra forcice conveniente modo pluribus, modo paucioribus vicibus introductæ, & sub quovis motu oculi incongruo citissime iterum retracta, quarta corneæ pars in inferiore ipsius hemisphærio si cessive inciditur (d). Eodem modo res agitur in altero latere cum altera forcice ipsi conveniente (e). Sub operationis hujus intervallis oculus spongia aqua tepida eluitur, ne profluens humor aqueus ipsam impediatur. (f) Inciso sic hemisphærio corneæ inferiori uno dictorum parvulorum cochlearium, vel etiam quadam forcice cornea elevatur (g). Tum acu ista myrtiformi capsula lentis in inferiori ipsius parte aperiunt (h) si, quod raro contingit, opacata lens non sponte progreditur, ista altero cochleari, aut levi pressione e capsula sua emovetur (i); si vero cataracta adhæreret, ista liberatur acu (k). His peractis elevata cornea iterum reclinat, oculusque elutus more consueto deligatur. Continuatio III.

§. LIV. Tantum artis continet nova hæc operatio! Quam itaque ad istam non nisi peritorum opus est ausu! Quam vero etiam multis adhuc premitur difficultatibus, omni licet circumspectione instituta [a]! In prima oculi punctione [§. 53. lit. a.] periculi metum injicit uvea atque

ligamentum ciliare. In externo enim corneæ circulo juxta ejus cum *fole* rotica conjunctionem ideoque inter utramque membranam, corneam atque uveam, ubi parietibus suis sibi proxime invicem accedunt, ominosa hæc fit incisio [*b*], quæ insuper sub ipsius lanceolæ recedente instituta dilatatione, ob incertos oculi motus maxime fieri potest inæqualis [*c*]; imo, vehementius agitato oculi bulbo, acies lanceolæ contra uveam & ligamentum ciliare potest impelli [*d*]. Totam enim hanc operationem summo impediunt opere organi hujus, ad levissimum dolorem maxime sensibilis, incerti motus, imprimis si ægri impatientia eos auget, licet, qui vel compositissimi sunt animi, istos non in sua plane habeant potestate. Inde tot frustraneis atque periculosis repetitis forficum applicationibus opus est. Licet enim cubitum suffulciendo manus firmitatem provide adjuvent artifices; omnia tamen sub incerta oculi volubilitate fortuito quasi peraguntur. Eo momento, quo oculus perversum situm molitur, forficem quam citissime oportet extrahere, & eo ipso temporis puncto, quo in situm congruum redit, confestim introducere, ubi vix unam alteramve incisionem facere licet, imo eam sæpe oculo sub ipsa ejus introductione iterum recedente frustra tentata incisione iterum iterumque reducere. Hoc opus, hic labor est! Quam enim difficile, quam ominosum, manum forficemque ad quæcumque motuum oculi momenta dirigere atque attemperare [*e*]! Semicircularium forficum, ceteroquin in hac operatione utilium, incisiones æquales esse nequeunt [*f*]. Fortuitis insuper operis hujus repetitionibus iterum non possunt non produci sectiones eo magis inæquales. Lacera vero ejusmodi vulnera non optimæ sunt indolis, saltem difficilius & magis difformiter iterum conglutinantur [*g*]. Forficum porro usu hoc fortuito uveæ punctio atque incisio contingere potest [*h*]. Eadem incisio circulari hac directione, in inferiori corneæ hemisphærio instituta, vitrei corporis post extractam cataractam prolapsui favet, quo contingente oculus collabitur perpetua subsequente cæcitate. Quod infortunium eo facilius accidit supervenientibus vehementioribus corporis motibus, vomitu, tussi, sternutatione. Ipsi *Dn. Davieli*, in hac operatione exercitissimo, aliquando accidit, ut saltem portio quædam vitrei corporis elapsa fuerit, licet æger, quem postea ipsemet vidi & examinavi, visionis jacturam non plane expertus fuerit. Totum vero illud levi bulbi compressione aut concussionem proflire posse, facile patet [*i*]. Deinde cornea ita incisa proidentia uveæ per labia vulneris [*k*], ipsius porro corneæ deformi & nimie protuberantiæ [*l*], uveæ postea accretioni ad corneam, [*m*] & denique incongruo saltem vitrei corporis situi ansam dare potest infortunatam. *Priori casu* [*lit. i.*] una, *altero* [*lit. k.*], altera *staphylomatis species*, *tertio* [*lit. l.*] pupillæ immobilitas, *quarto* [*lit. m.*] strabismus, aliæque oculi imperfectiones aut cæcitates plane suboriuntur.

§. LV. En! Operationem omnibus licet artis auxiliis præmunitam, gravissimorum tamen periculorum plenam (§. 54.). Judicaveris forte inde

Decertitudo neborica recentis cataractæ.

teme-

temerariam eam esse, inutilem atque frustraneam. Judicant ita experientia eam nondum comprobata habentes. Equidem ipsemet olim vix ac ne vix quidem à me impetrari potui, ut fidem ipsi habuerim, & parum abfuit, quin eam plane rejecerim. Oculata nunc convictus experientia, aliter sentio: Cui mea aliorumque testimonia non satisfaciunt, is ipsemet accedat videatque, quid præstet *celebratorum artificum Parisiensium* dexteritas. Haud enim ex iis isti sunt laudati artis cultores sagaces, ut arcanis, circumforaneorum more, delectentur, aut decipiant. Accedere licet ad ipsum dexterrima tentamina, cuiuscumque id liberit, & quæsi amice & ingenue doctrinam praxinque artis suæ denunciabunt.

§. LVI. Interim deficiente propria alienam fide dignam experientiam non debemus rejicere. Nec meo testimonio hic solum acquiescendum esse puto. Possum hoc simul amicorum meorum Parisiensium fide confirmare. Audiantur præter nos ægri, Argentorati feliciter curati. Legantur litteræ, veritatis hujus testes locupletes, ita inscriptæ: *Lettres de Mr. Raimon de Vermale Conseiller & premier chirurgien de S. A. S. Monseigneur l'Electeur Palatin, licencié en médecine, ci-devant chirurgien de la nation Française, & de l'Hôpital Romain à Tripoli, ancien chirurgien Aide-Major des camps & armées du Roi, & Major des Hôpitaux militaires établis à Spire pour le grand depot des armées de Sa Majesté Très-Chrétienne, & associé correspondant de l'Académie Royale de Chirurgie de Paris. A Mr. de Chicoyneau, Conseiller d'Etat ordinaire, & premier médecin du Roi, sur l'extraction de la cataracte hors de la chambre postérieure de l'œil: nouvelle operation imaginée, & perfectionnée par le célèbre Mr. Daviel, Conseiller chirurgien ordinaire & oculiste du Roi, & de S. A. S. Monseigneur l'Electeur Palatin. Ann. 1751.*

§. LVII. Addatur denique testimoniis hisce [§. 56.] aliquoties jam citata [§. 13.] *Thesis Parisiensis*, in qua doctissime de hujus operationis valore inter alia pag. 11. 12. ita disseritur: *sexcenta hujus asserti possent produci exempla, quæ brevitatis causa omitto. Interim ad fidem faciendam quadraginta & tres siso cataractas, quæ præteriti sub finem anni Remis extractæ fuerunt. Exempla si requiras, numerus abunde sufficit; si auctoritatem, nil fide dignius. Presentibus medicis pluribus atque chirurgis extractæ fuerunt illæ cataractæ. iidem per totum curationis decursum ægros sedulo inviserunt. Accuratam de curationis exitu relationem propria subscripserunt manu. Relationis summa hæc est: ex quadraginta & tribus cataractis, nova methodo per corneam eductis, viginti quatuor oculi optimo gaudent visus acumine. Novem à leviori staphylomate, aut macula juxta pupillam, debilius vident. Decem cæci manserunt. Plerique vel adherentis cataractæ vitio, vel ob aliam oculi perversitatem. Tantus ab incunabulis si fuit propositæ methodi successus, quid in posterum ab alia magis exculta non speraveris. Bonæ huic spei ob principia, quæ istam suffulciunt aluntque, anatomica & chirurgica, non amplius*

plius dubiæ nunc quoque accedit mea. Quousque isti responsurus sit exoptatus eventus, tempus docebit.

*Ratio
emendan-
dæ extrac-
tionis cata-
ractæ.*

§. LVIII. Magis excipi posse atque debere hanc operationem non solum citatus [§. 57.] cel. Auctor, sed & alii artis cultores antillitesque mecum sentiunt. Cogitavi de istis artificiis ultra perficiendis. Cogitata hæc qualiacumque in parte hujus tractationis subsequente communicabo & demonstrabo. Nequaquam id moleste ferent, usitatæ hæctenus & in hac parte prima descriptæ methodi artifices. Ea istos æquitate esse; semper cognovi, ut firmissime mihi persuadeam, eos cum aliis justis iudicibus ambabus amplexuros fore manibus, si quid erit, quod magis commodum certumque esse, & in majus cæcorum solatium cedere poterit. Non omnes omnia possumus vel cogitare vel facere, & quam unus, ut aiunt, plures plus vident oculi etiam in hac videndi nobilissima facultate restituenda. Gravia profecto sunt, quæ recensui [§. 59.] obstacula. Strenue istis hæctenus laudatos viros obviam ivisse, & ad ea præcavenda non sine multo successu sollicitè & indefessim intentos fuisse novimus. Præoccupare interim & impedire omnia ista mala non potuerunt, ipsismet hoc pro ingenuitate sua non diffitentibus. Quid si tantæ felicitatis esse possemus, ut media nobis suppeterent, obstacula ista, si non plane, tamen ex parte removendi? Si methodus magis fixo securior innotesceret, si pericula læsionum adeo facilius uvere maxime, si prociencia ejus, si vitrei corporis prolapsus felicius evitari posset, si paucioribus incisionibus, si breviori tempore, si sectione magis æquali hanc instituere liceret operationem, ideoque gravissimos imminentes morbos, mydriasin, staphylomata, aliæque infortunia securius declinare saperemus, quid contingere nobis in re tam ardua tamquæ necessaria posset magis fortunatum, quid exoptatius? Agedum detecta in hunc usum examini nostro subjiciamus, nostro, inquam, nunquam enim tantam de me ipso habeo opinionem, ut mihi soli nunquam diffidam. In hoc alterum disquisitionis nostræ momentum principale vertitur, primum enim extractionem cataractæ noviter tentatam, & deinde hujus ultra perficiendæ problema me traditurum esse promissi [§. 16]. Ordine igitur præfixo [§. 17.] jam sequitur.

P A R S I I.

Sistens problema de Cataractæ extractione ultra perficienda.

Transitio. §. LIX. Tria sunt, quæ ab eruditis ad quaecumque requiruntur *problema, propositio* nempe, propositionis hujus *resolutio*, & denique *resolutæ propositionis demonstratio*. *Propositio problematis nostri chirurgici* in ipsa hujus partis inscriptione continetur. Restat igitur ejus *resolutio & demonstratio*.

